

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Lingua e Cultura Clásica		Código	613G01006
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando		Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es
Profesorado	Ferraces Rodríguez, Arsenio		Correo electrónico	a.ferraces@udc.es
	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando			fernando.gonzalez.munoz@udc.es
Web				
Descrición xeral	Estudo da lingua latina e doutros aspectos da cultura latina da Antigüidade, con especial atención á comprensión e tradución de textos.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina	A1 A23	B1	C3
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos	A2	B7	
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental	A13	B8	
Sintetizar e valorar criticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos	A11	B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e outras ferramentas de procura de información adquirindo capacidade de autoformación no campo de estudos da filoloxía latina.	A11	B1 B3	C3
Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a gramática histórica e a historia das literaturas española, galega e inglesa	A14	B5	
Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva		B6	
Apreciar a diversidade		B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1 Instrumentos para o estudo da civilización latina e o seu legado	1.1 Principais recursos bibliográficos para o estudo da cultura clásica e da lingua latina 1.2 Outros recursos dispoñibles na web
2 Morfoloxía nominal da lingua latina I	2.1 Concepto de caso e de declinación 2.2 A flexión dos substantivos 2.3 A flexión dos adxectivos
3 Morfoloxía nominal da lingua latina II	3.1 A flexión dos pronomes persoais 3.2 A flexión dos pronomes demostrativos 3.3 A flexión dos pronomes fóricos 3.4 A flexión do pronome relativo
4 Morfoloxía verbal da lingua latina	4.1 As formas do tema de presente 4.2 As formas do tema de pasado 4.3 As formas da voz pasiva 4.4 Infinitivos, xerundio e participios
5. Sintaxe da lingua latina I: a oración simple e a oración de relativo	5.1 Funcións e usos dos casos 5.2 Sintagmas preposicionais 5.3 As oracións de relativo
6. Sintaxe da lingua latina II: a subordinación substantiva	6.1 As oracións de infinitivo (Acl) 6.2 As oracións subordinadas substantivas sindéticas (conxuncións quod, ut, ne)
7 Sintaxe da lingua latina III: a subordinación adverbial	7.1 Oracións causais 7.2 Oracións temporais 7.3 Oracións finais 7.4 Oracións consecutivas 7.5 Oracións condicionais 7.6 Oracións concesivas

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A13 A14 B3	22	22	44
Lecturas	A13 B8	0	20	20
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	22	44	66
Proba obxectiva	A23 B1 B6	2	16	18
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.
Lecturas	A lectura por conta do estudante da Eneida de Virxilio terá carácter obrigatorio e será avaliada mediante un control de lectura. Na aula darase lectura pública a textos diversos ao longo dalgunhas das sesións prácticas
Análise de fontes documentais	Exercicios de análise e comentario lingüístico de textos latinos. Estes exercicios levaranse a cabo maioritariamente nas sesións prácticas.
Proba obxectiva	Os estudantes farán un exercicio práctico a metade do cuatrimestre sobre as cuestións desenvolvidas nos catro primeiros temas, e un segundo exercicio práctico a final de curso sobre as cuestións desenvolvidas na totalidade do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	O estudante poderá asistir a titorías individuais a petición propia ou concertadas polo profesor, a fin de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Lecturas	A13 B8	O estudante dará conta do aproveitamento da lectura obrigatoria da Eneida por medio dun exercicio de control de lectura.	10
Análise de fontes documentais	A1 A2 A11 B5 B7 C3	As diversas actividades de análise e comentario de textos faranse en sesións presenciais de carácter práctico e con dinámica de grupo. Valorarase tanto a asistencia e participación activa na aula (10%) como os resultados de eventuais traballos individuais que se propoñan (que deberán ser entregados por escrito) e os controis de contidos que poidan facerse periódicamente (20%).	40
Proba obxectiva	A23 B1 B6	Probas escritas individuais de carácter práctico, que se efectuarán, respectivamente, a metade e a final de curso a propósito dos diversos contidos desenvolvidos, tanto nas sesións maxistras como nas sesións de carácter práctico. Requirirase unha cualificación mínima de 4 en cada unha destas probas para poder facer media cos demais conceptos.	50

Observacións avaliación

En caso de que as actividades presentadas por escrito non cumpran unhas esixencias mínimas de corrección lingüística, serán devoltas sen cualificar ao estudante para que as revise e as entregue de novo.

Os estudantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xuño poderán repetir en xullo as probas obxectivas con arreglo á seguinte porcentaxe: control de lectura: 10%; proba de análise morfolóxica (40%); proba de análise morfosintáctica e tradución (50%). Como na primeira oportunidade, tamén na segunda a proba escrita deberá obter, como mínimo, unha calificación de 4 puntos (con exame calificado sobre 10) tanto na parte correspondente a análise morfolóxica como na correspondente a análise morfosintáctica e tradución.

O estudante será cualificado con Non Presentado en caso de que non realice as probas obxectivas previstas.

O estudante matriculado na modalidade de tempo parcial será dispensado de asistencia ás sesións prácticas. A porcentaxe da avaliación correspondente a estas será compensado na baremación das probas obxectivas, que pasarán do 50% ao 90%.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Virgilio (2008). Eneida. RBA editores - Georges Hacquard (2008). Guía de la Roma antigua. Atenea - Tomás González Rolán e Lisardo Rubio (1985). Nueva gramática latina. Madrid - Lisardo Rubio (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones clásicas - J. Molina Yébenes (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona - J.M. Baños Baños (2009). Sintaxis del latín clásico. Madrid. Liceus The Classics Page http://www.thelatinlibrary.com/classics.html Recursos para la literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/portal_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) http://interclassica.um.es/ Analecta Malacitana (Univ. Málaga) http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm Ludus litterarius http://www.luduslitterarius.net/ Resumos de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm Exercicios de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm Traducións castelás da Eneida http://es.wikisource.org/wiki/Eneida_(Ochoa) (Traducción de Eugenio de Ochoa) http://es.wikisource.org/wiki/Eneida_(traductor_desconocido) Traducións inglesas da Eneida http://www.gutenberg.org/catalog/world/readfile?fk_files=722084 (Dryden) http://www.bibliomania.com/0/2/173/1106/frameset.html A Eneida na Wikipedia http://en.wikipedia.org/wiki/Aeneid http://es.wikipedia.org/wiki/Eneida http://gl.wikipedia.org/wiki/Eneida http://pt.wikipedia.org/wiki/Eneida
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

É altamente recomendable que os estudantes teñan previamente adquiridos coñecementos de análise morfolóxica e sintáctica en xeral así como unas nocións básicas acerca do funcionamento do sistema morfolóxico da lingua latina.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías